

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 49 ANULU XXI.

Sabiiu, in 1729 Iuniu 1873.

Telegrafulu ese de dōue ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la expeditiua foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cātra expeditiua. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte pārti ale Transilvaniei's pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iēra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri strēine pre anu 12 1/2, anu 6 fl. Insetatele se platescu pentru intāi'a ōra cu 7 cr. sirulu, pentru a dōu'a ōra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

„Cine va dā capului meu apa si ochiloru mei isvoru de lacrimi“ trebnie sa strigāmū noi māl vērtoșu decātu odiniōra proroculu, pentru ca column'a carea mai bine de unu patrariu de seculu a portatu edificiulu intregu alu istoriei romāniloru din imperiulu nostru, astadi a cadiutu, Escelenti'a Sea prea inbitulu nostru Prēsantitulu Parinte

Andreiu Baronu de Siagun'a,

Archiepiscopu si Metropolitu alu Romāniloru greco-orientali din Transilvan'i'a si Ungari'a, Consillariu intimu actuale de statu alu Malestatiei Sale c. r. ap. stolice, Cavaleru alu Crucii mari a Ordinului ungaro-austriacu Leopoldinu, si alu Corōnei de feru clasa I. Membru alu Casei de susu cesaro-regie, membru fundatoru alu Asociatiunei transilvane pentru lit. si cult. popor. rom., membru fundatoru alu Museului natiun. din Clusiu, Membru onorariu alu Reuniunei pentru cunoscint'a tiersei, Membru onor. alu Reuniunei pentru sciintiele naturali din tiera, Patronu alu Reuniunei Sodaliloru romani din Sibiiu s. c. l. s. c. l.

a sēra la 6 ōre, dupa o bōla indelungata si plina de suferintia, a parasitu cele trecatōre si nēstatōrnicē, si a trecutū la cele eterne, catra cari a nīsūitu in tōta vlēti'a sea prin faptele, cari voru fi de a pururea neperitōrie, cā si spiritulu sen.

Jalnica de trei ori jalnica scire pentru totu sufletulu romānu, jalnica si neasteptata, cāci acestu angeru paditoriu alu nostru, transmisu de providintia, trebnie sa fia inca intre noi. Dara sa nē mangaiemu cā providinti'a, care ni l'a luatū asiā de ingraba in regiunile cele ceresci, nū va lasā fara de scutulu ei pre unu poporu in a carui frunte a pusu unu geniu asiā de mare, tocm'a in tempurile cele mai critice a le esistintiei sele. Acea providintia, carea ni l'a transmisu, cā sa ne scōta dela intunerecu si sa ne duca la lumina, va fi cu noi asiā de misericorda, incātu va lasā cā spiritulu lui sa adumbrēsca si de aci incolo toti pasii nostri, pentru cā sub unu altu lisusu Navi alu legei marelui barbatu mutatū la cele ceresci din mijloculu nostru se potemu fi partasi de tier'a promissiunei, de Chanaanulu libertatii ei egalei indreptatiri, pentru care ne a pre-gatitu acestu mare conducatoriu, carele ne a desgropatu temeliele istoriei nōstre nationale-bisericesci si ni-a condusu in concertulu popōreloru.

Sa versāmu dara, sa versāmu lacrimi de durere, dara pēcum dice Apostolulu nū cā cei ce nū au nadejde, pentru ca scumpa este mōrtea cuviosulu inaintea Domnului si pēcum aici in valea plangerei amu avutu unu radlmu poternicu asiā si inaintea celui Prē Inaltu vomu avē unu caldu folositoriu.

Iēra pre mormentulu carele va ascende in eurendu remasitiile celui mai mare barbatu alu Secului sa impletimu cununi de neultare si din adenculu sufletului sa-l dicemu: ca amintirea Lui sa fia nenitata in seculii seculiloru !

Imormentarea se va face Mercuri in 20 Iuniu c. v. conformu dispusefiunei testamentarie a repausatului Archipastoriu in modulu urmatoriu :

Mercuri inainte de amēdi (la 9 ōre) se radica remasitiile pamentesci si se conducū pāna afara din cetate spre Resinari, de aci se strapōrta la Resinari, unde se depunu in biserica cea mare. Joi in 21 Iuniu apoi dupa celebrarea liturgiei si a servitiulu inmormentarei, se voru asiedlā spre eterna repausare !

Fiei tierān'a usiōra !

PROGRAM 'a

examenului semestrului alu doilea anulu scolasticu 1872/3 la Institutul archidiecepsanu in Sabiu.
Inceputulu inainte de amedi la 8 ore,
Dupa amedi la 3 ore.

Joi 21 Iuniu. Pastoralulu cler. an. III. Computulu cler. an. II.

Vineri 22 Iuniu. Mora'la cl. an. II. Gramatic'a cler. an. I.

Sambeta 23 Iuniu. Istori'a bis. cler. an. I. cu Isagogi'a.

Luni, 25 Iuniu. Dreptulu canonicu cler. an. II. Geografi'a cler. an. I.

Marti, 26 Iuniu. Retic'a cler. an. III. Sciintiele natur. cler. an. I.

Miercuri 27 Iuniu. Dogmatic'a cler. an. I.

Joi, 28 Iuniu. Catehetic'a cler. an. III. Istori'a biser. ped. an. II.

Vineri in 29 Iuniu. Incheierea anului cu doxologi'a si festivitaea solemnă.*)

*) Din cauza intemplerii celei triste program'a va fi supusa uneloru schimbări.

R,

Maiestatea Sea Imperatulu au facutu principe-lui Carolu din Romani'a in 24 l. o. visita. La 10 ore dimineti'a fu inaltulu ospe primitu de Majestatea Sea la o convorbire deosebita.

Despre referintiele noue intre Austri'a si Russi'a publica diuariulu „Pokrok“ o epistola privata din „o parte considerabila“, carea contine unele locuri insemnate. „Prin informatiuni“ — dice auctorulu epistolei — „care strabatu pana in cercurile cele mai aprope de tiarulu si de primulu seu ministru, m'amu ascuratu despre aceea, ca intalnirile personali si amicabile la cea din urma convenire a monarchiloru in Berlinu intre imperatulu Alessandru si imperatulu Franciscu Iosifu nu numai ca nu s'au recitu, ci au devenitu mai intime. Ceea, ce s'a manifestatu in cunoscutulu toastu alu imperatulu Franciscu Iosifu, nu a fostu numai complimentu amicabile. Imperatulu Alessandru a ramasu cuprinsu de cele mai intime simtieminte pentru imperatulu Austriei, si in tempulu mai din urma farmecatu de primirea, ce a avutu in Vien'a.“

„Intrég'a suita diplomatico-militaria a tiarului manifestéza la cele mai cordiali ocazioni, cându nici nu pôte fi vorba de o masca, acelea si cugetări asupr'a

Austriei si pentru Austri'a.“ Epistol'a dice mai departe, ca nu s'a facutu nici o invoire in privinti'a cestiunei orientale si ca barbatii de statu de ambele parti 'si castigara convictiunea, despre aceea, ca interesele ambeloru imperii in orientu nu 'si stau contra. Si se constatéza — „Pokrok“ o accentuéza acést'a — ca la ambele curti imperiale, cari suntu lgate prin amicitia, predomnesce directiunea conservativa; „politica conservativa in intru si in afara“ e parol'a lor.

La impregiurarea din urma, de carea profitéza scriitorulu epistolei publicate in „Pokrok“, precum si la parerile sele despre conservatismu in Austri'a, face diuariulu „Prager Abendblatt“ urmatoarele reflexiuni: Acei'a cari nutrescu resistinti'a contr'a legiloru din tote puterile si carii ajuta subminarea autoritatéi de statu in ori-ce modu; acei'a carii taia cu fortia in procesulu de dezvoltare istoricu alu imperiului nostru si spre a-si implini scopurile loru ascunse se impreuna cu cele mai inaintate elemente, cari salta de bucuria, de câte ori preorizontele politice alu Austriei apare unu noru tristu, acei'a suntu togtmai contrariulu dela aceea, ce numimu noi conservativu dupa usulu comunu alu limbei.

Pre partea lor si numai pre a lor e „con-

si consolare, ce i pastreza natiunea intréga, si acompaniandu-o pana la Pasicanu.

De aici deputatiunea se reintorse inapoi la granitia, pentru a intempera osemintele ce veneau in urma, osemintele acceptate de tiara cu atât'a doliu si veneratiune. Tota acolo mai sosira a două di si reprezentantii comitetulu nationalu din Iassi, deputatiunile din Folticeni, Bacău si Romanu; acesti din urma ducendu cu sine si music'a urbei lor.

In tota intinderea liniei, dela Heidelberg incoace, gloriosulu corp a fostu intemperatu cu veneratiune de către straiu, spre onorea lor. Mai alesu la Lemberg si Cracovi'a i s'au facutu mari ovaliuni, de către polonesi. La Carnaulu a esitu la gara chiaru armat'a austriaca, prezentandu armele la sosirea corpulu, si impodobindu secriulu cu o ghirlanda de flori.

Astfelu in fine corpulu ajunsu la Iitcani, in diu'a de 27 Maiu dimineti'a. Aici primirea fu grandioasa. Preste o suta de delegati romani si o multime de cetateni din Suceav'a au primitu pretioasele oseminte, intre sunetele musiciei urbei Romano. D. Dim. Gasti a rostitu unu cuventu scurtu, dara forte bine simtitu din care remarcamu numai urmatorulu pasagiu:

„Reintra pre pamentulu teu corpulu gloriosu alu unui sufletu mare si nobilu. Ferice de tine, căci ai scutulu sa asimilezi tronulu cu mormentulu!“ Emotiunea tuturoru era asiá de mare, încatu nici o fatia nu era privata de lacrimi. Dupa scătirea seversita de par. Suhopanu, delegatiunile 'si depusera cununile lor pre secriu, intre cari insemnămu cu deosebire o cununa, care purta următoarea inscriptiune: „Plângeti romani, căci Domnitorulu vostru a muritu!“ — Studentii romani dela liceulu din Suceav'a.“ In fine o trupa de granicieri dete trei salve si conductulu intră pre pamentulu Romaniei.

La gar'a Veresci conductulu fu intemperatu de o multime de Botosieneni, cu music'a acelei urbe; apoi de o deputatiune de sateni in frunte cu bravulu tieranu Simeonu Stanciu, fostulu deputatu la divanulu ad-hoc, carele a acompaniatu secriulu, că garda de onore, pana la Ruginos'a. Asemenea ovaliuni s'au facutu la Dolhasca, Liteni si Pasicanu.

servatismulu falsu“, de care vorbesce scriitorulu epistolei in „Pokrok“, ca ceea ce voiescu ei a conservare e cu totul altu ce va de aceea, de care se tiene totu austriaculu patrioticu; interesulu Austriei e pentru matorii lor mai multu seu mai putienu o vorba gola, interesele lor separate stau in prim'a linia. De aceea cându acesti „conservativi“ voru cautá la tota intempleria, de a escamotá parol'a susu numita in favorulu lor, nu le va succede acést'a, pentru ca aceea, la ce aspira ei, nu se pôte uni cu puterea, cu conditiunile de existinta alu Austriei.

E inca in via memoria aceea, ca odata si contele Andrassy — inca că ministru presedinte alu Ungariei — s'a esprimitu in sensulu acést'a. adeca s'a dechiaratu contra politicei articuliloru fundamentali, cari a fostu devis'a asiá numtilor „conservativi“. Cum fu elu atunci derisu de foile natiunale din Prag'a si cu cele mai aspre cuvinte tractatu. Si astadi? Astadi dice „Pokrok“ despre densulu, ca toti diplomatii, aname si principele Gorciakoff, 'lu ingramadescu cu laude, ca procederea sea resoluta demna de incredere si libera de tote intrigele si de abatere destépta incredere generale, ca elu pôte aru fi omulu alesu de providentia pentru a redá imperiului intregu in celu mai de aproape tempu pacea etc.

Nu e acum pentru prim'a data, ca vedemu in foile nationale aceste prefaceri in pareri. Favoreloru se schimba. Ori ca lauda ori ca defaima — ei totu nu 'si voru afla nici odata in Austri'a unu barbatu de statu, care aru poté straformá Austri'a in sensulu lor. Si acei „conservativi“, cari céroca a exploata miscarea de adi nationale pentru scopurile lor, se voru frange de puterea impregiuráriloru deca voru avé vointia de a realisa in Austri'a utopii federalistice. („Fremden-Blatt.“)

Din Vien'a se scrie diuariulu „Spenn. Ztg.“ despre faimele demintite fatia cu bolnavirea cea grea a sultanulu. Seirea nu are unu ce neverosimilu in sine, de ore-ce starea fisica si spirituale a padi-shahulu e notoricu sguduita. Inse totusi e o aberatiune a foiloru, cându dice ca sultanulu s'a bolnavitu in palatulu din Ciraganu. Abdulu Aziz a intratu in acestu palatu, care e cea mai splendida creatiune a arhitecturii moderne in Constantino-

Cându telegrafulu anuncia plecarea corpulu dela statiunea Pasicanu, multimea adunata la Ruginos'a. in numeru de vre-o 2000 persoane, a esitu inaintea garei, dimpreuna cu Maria Sea Domn'a Elen'a, care in totu tempulu ceremoniei a fostu incangiurata de cei mai ilustri doi romani: Alessandru si Negri, precum si de unu numera de dame imbracate in doliu. Aici se asiedara in buna ordine delegatiunile remase la Ruginos'a, spre intemperare, intre cari era si delegatiunea studentiloru Universitatéi de Iassi, cu cele patru stéguri ale facultatiloru. Toti delegatii purtau doliu si câte o corda nationala, dintre cari multe aveau in centru portretulu lui Cuz'a-Voda. In apropierea garei pre o culme era asiedata armat'a, care s'a coboritu in corpore cu music'a reg. V. de infanteria, spre intemperarea cortegiului. In fruntea armatei era insusi dlu ministru generalu Florescu, gen. Cernatu si mai multi coloneli. Arangiametulu conductulu era organizatu de dnii Col. Gadel'a si Leonu Negruzzi, cari pana dupa inmormentare au dezvoltatu o neobosita activitate pentru padirea buneloru regule intru tote.

Erau aprope 2 ore dupa amedi, cându unu giureru de trenu anuncia multimei dela Ruginos'a — apropierea corpulu. Ab'a se diarea inca trenulu, si deodata audiulu nostru fu atinsu de sunetele doiose ale unui marsiu funebru... erau sunetele musiciei ce acompania corpulu. Singure aceste melancolice, aceste funebre sunete, erau dejá suficiente, pentru că inimile nostre sa incépa a se stringe de dorere si lacrimile sa gasésca unu isvoru bogatu si ferbinte in ochii nostri.

... Dara trenulu se apropiá din ce in ce mai multu, cu o linisce impunatoriá, cu o majestate adeveratu princiaria. Si eata deodata se ivi inaintea nostra unu terenu invelitu in doliu, inaintea carni'a falaiá o flamura nationala, flamur'a comitetulu nationalu, ce purta inscriptiunea fapteloru celoru mari ale marelui defunctu. Inca nu se oprise bine trenulu, inca nu incetase sunetulu funebru ce insocia conductulu, cându music'a militaria deodata facu sa resune unu marsiu de gloria, celebrulu marsiu de triumfu a lui Voda-Cuz'a.

FOISIORA.

Inmormentarea Domnitorului Romaniei
Alessandru Ioanu I. Cuz'a.

D'abia anunciase firulu electricu celoru două capitale ale Romaniei durerós'a seire despre mórtea marelui Domnitoru Cuz'a, si dejá tote unghiurile tieroi detersu una tipetu de dorere, pentru marea perdere ce a incercatu tier'a si natiunea. — Comitetele preste comitete se formara in tote districtele, in tote orasielo tieroi, pentru cá pre de o parte sa esprime Domnei Elen'a Cuz'a condolenti'a natiunei, pre de alta parte sa prepare o magnifica primire pentru aducerea in tiara a nepretuiteloru ramasitie pamentesci ale defunctulu.

Numerose depesi anunciau cetatieniloru petrunsi de dorere — sosirea aceloru ramasitie. — Independenti'a inse a mai multoru formalitati si bol'a principelui ereditariu Cuz'a, au produsu o intardiere de vre-o trei septamani. — Aceste impregiurări au avutu inse o parte buna si aceea era, ca comitetele s'au potutu prepará in deajunsu la scopulu pentru care s'au instituitu; iera cetatienii au avutu tempu destulu, pentru a-si calma spiritele atâtu de agitate si a-si indeplini astfelu ultim'a lor datorie către augustulu defunctu, cu destula linisce, ordine si demnitate; lucru despre care multi se indoiu mai inainte si despre care se si poteau indoi cu dreptu cuventu, deca nu era la mijlocu acelu intervalu de acceptare.

In fine diu'a de 25 Maiu ne readuse in tiara — nu inca pre ilustrulu defunctu, nu inca pre parintele tieroi, dara pre august'a lui socie, pre Mam'a patriei, pre sánt'a natiunei, — dupa cum forte justu a numit'o genialulu Cogalnicenu in discursulu seu dela Ruginos'a — ne-a readusu pre Domn'a Elen'a, majestosa, dara trista, jalnica, plangetoria, sdrobita de doliu si dorere. — O deputatiune compusa de cei mai buni patrioti, de cei mai distinsi cetateni ai Botosieniloru si Dorohoiului, s'a grabitu a intempera pre august'a veduva la granitia tieroi (Suceav'a Iitcani), esprimandu-i simtiemintele de condolentia

pole, numai chiar odata. De ore-ce a lunecat la pragolu lui, elu vediu in acesta o admonitiune divina, de a nu-si parasi resiedinta din Tolma-Bagdsie; in Constantinople se enareza, ea elu aru fi avutu intentiunea de a derima acestu palatu si numai prin starnitiile lui Sir Henry s'a potutu abate dela acestu propusu. A desfasura urmarile, ce le aru trage o morte grabnica alui Abdul-Aziz dupa sine, e deocamdata de prisosu. Nu trebuie sa accentuam, ca procesulu insanatosierei giurstarilor din Torcia, deca mai e inca posibilu, nu se pote promovă nice catu de putienu prin sultanatulu domnitoriului presinte. In fapta referintiele austriace catra Turcia se marginescu intre impregiurările de fatia singura la portarea unor afaceri administrative. Mai cu seama in trebarea drumurilor de feru e aceea, care destiepta cea mai viza atentiune si in carea se pote vede celu putienu unu rezultatu relativu.

Asupr'a punctelor de adjunctione cu liniile austriace s'aru fi midilocitu o intelegere si contractulu respectivu e aproape de a fi gata. Si afacerile portiei de feru sa fi ajunsu la incheierea unui actu preliminaru. Intre variele schimbări de cabinete si sisteme in Constantinople acesta afacere s'a amenatu si impedeatu si afara de acesta ea nu s'a bucuratu de o amicabile spriginire nice din partea Serbiei nice a Romaniei, cari la deslășirile acestei cestiuni nu potu fi trecute cu vederea. Si asiă se potu templă, că mandatulu, pre care conferinti'a din London lu concediu Austriei si Portiei, se remana mai multa că trei ani, fara de a se observă ore-care promovare decisiva a cestiunei. Dupa cum se speră, subsemnarea acestui preliminaru, ce stă inainte, va aduce acesta afacere in cursu mai rapede. (Frblatt.)

Constitutiunea cea noua, pre carea Castelaru re a o proiectă dupaesemplulu Americi de nordu asa Madridulu demnitătea de capitala, de a fi resiedinti'a presiedintei pentru republica federativa a Spaniei, inse intru adeveru fara lupta nu se va poté acesta; pentru ca gelosia furioasa a lui „Estado catalon“ voiesce, de-si nu anamitu Barcelon'a, totusi unu altu orasiu castiliou, adica Toledo de resiedinti'a presiedintei. Statele singuratie, din cari are de a constă dupa Castelaru republica Spaniei in viitoriu, suntu urmatorele: Galicia si

Ci cata trenulu se opresce. Numerose delegatiuni, ce acompaniasc corpulu, desiarta vagonele si inmultiescu multimea. Dintre două perdele, negre că dorerea, apare unu scoriu de metalu, decoratu cu insigniele princiarie, impodobitu cu ghirlande si luminări aprinse. Multimea in aceste momente nu eră decât unu urislu suspinsu, unu imposantu torentu de lacrimi. — Siése sateni si siése proprietari coborira scoriulu din vagonu, lu asiedia pre o — nasele negra, si-lu radicara pre umere. Atunci delegatiunile pornira inainte, dupa ele o grupa de preoti imbracati in falone, apoi urma scoriulu si Mari'a Sea Dóm'n'a incungurata de familia. Astfelu se porni conductulu, trecendu pre o alea de arbori, impodobita cu sute de flamure negre si cinci porti de triumfu. De-a drépt'a si de-a stâng'a aleiului eră insirata armat'a până la port'a biserice, presintandu armele. — Insemnamu aici, ca pre tota lini'a dela Pasicanu până la Ruginós'a, cantonele aveau flamure negre, iera gar'a locala eră imbracata tota in doliu. Totu asiă eră si palatulu dela Ruginós'a, astfelu, ca ori in ce parte tienea-i privirea, nu vedea-i decât doliu, unu doliu generalu, imposantu. — La sosirea trenului tunurile armatei detersu o salva, care se repetă de două-dieci si un'a ori, până la intrarea corpului in biserica.

Aici, corpulu fu asiediatu pre unu catafalcu pomposu, radica in midiloculu biserice. De-a drépt'a si de-a stâng'a, se asiedia două sentinele de tierani si două sentinele militare. — Dupa seversirea ceremonialulu religiosu, lumea desiarta biserica, facendu locu lucrărilor necesarie pentru deschiderea scoriului si espunerea corpului. — Pre la 5 ore in fine lucrările erau terminate, si lumea navalu in biserica, pentru a revedea pre acel'a, care 7 ani de dile a facutu glori'a si fal'a Romaniei si carele pentru siepte ani de fapte maretie, a induratu 7 ani de esitiu! . . . Impresiunea vederei corpului a fostu cea mai via, cea mai miscatoriă, din toate impressiunile succedate in inim'a noastră. Nici odata nu vomu uită acestu momentu, nici odata nu vomu perde cu deseversire acesta impressiune. . . . Astfelu a statu espusu gloriosulu corpu, sfintele osaminte, până a trei'a di, 29 Maiu, pre cându

Asturi'a, Castili'a vechia, tier'a basciloru si Navarr'a, Aragoni'a, Cataloni'a, Valenci'a, Castili'a noua, Estremadur'a, Andalus'i'a inferiōra, Andalus'i'a super., Balearele insulele canarice, Cub'a, Portorico, Filipinele 15 la numeru. Si ce credemu ca voru face „tier'a basciloru si Navarr'a“, „estado vaseongado“ cu independenti'a loro? Pote se va radica standardulu galben-rosiu din Guernic'a cu strigare: „Sa traiesca Don Carlos VII!“

„Din mai multe parti, — dice Wanderer, — ni se comunica scirea, ca principele Carolu aru cugelă se parasésca Romania spre a nu o mai revedea nici odata. Dupa unele versiuni, acesta decisiune a luat-o pentru a se duce la Neu-Wied, dupa altele, voiesce sa se folosésca de calatoria la esposetiunea din Vien'a. Precum se vede, in totu casulu, elu are de gându se parasésca tier'a, unde acum siepte ani a intratu sub hubutulu tunurilor si falfaitulu tricoloriloru române. Se vorbesce inse, ca natiunea de acum aru fi pre deplinu pregatita la acesta eventualitate si ca dupa abdicarea domnitoriului, conducerea afaceriloru in Bucuresci s'aru incredintiă generalulu Florescu, ieru in Iasi dlu Lascaru Catargiu; daru ca acesta iucredintiare va fi numai provisoria.

„Acum nu se mai pote negă ca principele Carolu, care in 1866 eră destinatu se formeze unu felu de Torpedo viu in flanculu Austriei, inca nici până adi nu s'a castigatu simpatiele poporului român, ci este consideratu că unu streinu. Atunci principele de Hohenzollern eră recomandat notabililoru români că unu luciaferu ce pare a fi chiebatu se conduca Romania, la scopulu dorintieloru si aspiratiuniloru sele. Legaturile si cunosciintiele dinastice ale lui avén se garanteze Romaniei nu numai o positione indepedinte, ci si realizarea nestramutata a aspiratiuniloru nationali de alta natura. Positione principelui Carolu, fatia cu casele domitorie din Europ'a, promitea destula garantia ca tier'a, care l'a alesu de domnitoriu, prin elu va poté se ajunga a ocupa locu intre tierile deplinu suverane; atunei se credea si de repetite ori se dicea, ca unu Hohenzollern nu pote se joca rolulu unui vasalu. De acia representatiunea poporului român a alesu pre principele Carolu si elu primu alegerea si veni. Inse dela inceputu i-a lipsitu seu vointi'a

eră ficsata diu'a inmortentarei. In aceste două dile, trenurile din toate directiunile nu incetau a transporta lumea la Ruginós'a.

In fine sosi si diu'a de 29 Maiu. Trenurile, cari in acea di până la smedi facura patru cursuri atatu dinjosu catu si din-susu, până la Ruginós'a, au adunatu unu publicu alesu si inteligentu, care preste totu se pote pune cu sigurantia până la 4 — 5000 persone de ambele sece. De multu tempu, pote nici odata până acum'a, n'au vediatu Romania atatu publicu inteligentu adunatu la o serbare; dovada, catu de multu românii regreta adi noptea de la 11 Februarie, intoemai precum regreta diu'a de 10 Maiu.

Erau 2 ore dupa amiedi, cându se porni cortegiulu dela biserica spre palatu. Aici scoriulu fu urmatu nemidlocitu de catra Mari'a Sea dóm'n'a Elen'a, care acceptă cortegiulu pre treptele Palatului, trista, palida că o martira, sfanta că unu sacrificiu, admirata cu pietate si adorata in ougetu de multimea ce inunda preste totu spatiós'a ograda a Palatului. — De aici cortegiulu, esindu pre porta, a apucatu spre aleulu ce duce la biserica. In totu cursulu acestui funebru conductu, ordinea eră de o rara si esemplara ténuta. Cavaleria si trup'a Rosioriloru mergea inainte, ocupându locu in ograda biserice. Apoi urmau colivele, cu două renduri lungi de prapore si preoti; dupa acestea urma corporatiunea delegatiloru din tota tier'a; apoi o grupa de oficeri cu graduri inalte, coloneli, majori si capitani, cari ducen insigniile princiarie; in urma acestor'a veni scoriulu, purtat pre umere sub o palasica negra de catra tierani si proprietari; dupa scoriu urma dóm'n'a Elen'a, cu ilustrai familie si alte persone notabile; apoi venea publiculu celu mare si in urma — infanteria — inaintea cortegiului cantă Corulu Mitropoliei de Iasi, si in urma masic'a infanteriei. — Precum la sosirea corpului, asiă si asta-data s'au datu 21 salve de tunuri, până cându cortegiulu ajonse in ograda Biserice.

Aici corpulu fu asiediatu intr'unu cortu spatiozu, decoratu preste totu cu negru, pre o estrada asemenea negra, redicata anume pentru acestu scopu. La capulu defunctului au luat locu dóm'n'a Elen'a,

seu puterea de a se lipi si familiarisa cu cursulu ideiloru si cu sfera esigintiloru poporatiunei de sub domni'a sea; pre de alta parte Roman'a eră destula de politica si avé destula prudentia sa cêra si sa ascepte dela principe că elu se represinte suprem'a putere esecutiva a vietiei nationalitătiei române, daru nu pre unu satrapu streinu, pre o marioneta streina.

„Principele refusă a urmă o politica româna. Elu jocă cu predilectiune rolulu de principe prusianu in partibus in fidelium. Oficierii prussiani, amplotati prussiani si chiaru speculanti si lucratori prussiani aflau pre ambele malurile Dimbovitiei unu câmpu favorabilu si recomandatiuni calduröse pentru totu felulu de aspiratiuni, incependu dela croitoriu uniforme până la comandantele supremu dela colectoru până la intreprindietoru de cali ferate. Tiera pareu a fi destula de bogata pentru a ingrasia pre vre-o cati-va parasiti. Apoi cunoscutulu impotu de cultura oferea pretestu de ajunsu, si fidelii lui Singmaringen in Bucuresci avén destule midilöce forte acomodate pentru a stationa si disciplina unu stolu de prussieni la Dunarea de josu cari se stea la pândă si se veneze posturi. Cunoscut'a maniera a acestoru domni a provocatu o multime de conflicte, scandale, iritatiuni nefarsite. Ast-feliu lucrulu a fostu pre firescu că poporulu român, care in simpatiele si antipatiile sele este asiă de radicalmente diferitu, se incépa se id, facia cu compatriotii principelui, o atitudine din ce in ce mai marcata, mai ostila, si aproape pre nesciute si fara de voi'a sea a inceputu s-si descarce asupr'a principelui o parte insemnata de iratiune si ostilitate.

„Pre tempulu resbelulu din 1870, Roman'a eră cu trupu si sufletu lângă Franci'a, care este ruda cu dens'a; inse oficialii prusaci dela curtea din Bucuresci arangiau serbări demonstrative in onorea armelor victoriose ale Prussiei, si insusi principele, in locu se impace si se liniscésca spiritele, se apucă a scrie epistole alarmante din esilulu dacicu, precum si alte erimiade cari trebuiau se irite si mai multa opiniunea publica in Roman'a in contr'a sea si se provöce nemultiamiri. Eră dara lucru palpabilu si claru că lomin'a sörelui ca asemenea fapte nu putéu fi decât sterile, nesanatöse si putienu durabile, si nu putéu aduce decât ceca-ce a adasu. De aceea pentru ambele parti, aru fi mai bine, că inca de timpuriu, sa se inlature in tota

cu nobil'a sea familia, D. Gen. Florescu, Baligotu, L. Negrozzi si alti notabili. De giuru impregiuru eran oficerii de gradurile inalte si alte notabilitati că dnii C. Negri, V. Alessandri, C. Cazimiru, Marghilomanu, Col. Pisoschi, Gadel'a etc. apoi totu publiculu. La piciorle ilustrului defunctu se ridică o tribuna invelita tota in negru, pentru oratori. — Pentru a nu uită, sa insemnamu totu-odata, ca cu acesta ocaziune pepturile mai multor'a se vedea decorate cu medalii comemorative, ce purtau inscriptiunea „Cuz'a-Voda.“ — Si totu pentru a nu scapă nimic'a din vedere, se remarcamu, ca diaristic'a streina aveu cinci reprezentanti la acesta ocaziune: trei diurnalisti francesi si doi germani din Vien'a. — Jurnalistic'a româna a fostu reprezentata prin doi diurnalisti din Bucuresci si prin insusi mai toti redactorii diurnaleloru de dincoce de Milcovu.

Serviciulu religiosu, seversitu de Em. S. Metropolitulu Moldaviei a inceputu dupa 2 ore si a duratu până dupa 3, cându, mai nainte de „vecinia pomenire“, au inceputu discursurile.

Parintele Archiereu Schopanu, urcându tribun'a, ceti unu discursu religiosu, prin care, atingendu pre scurtu faptele defunctului domnitoriu, a desvolatatu unu siru de idei asupr'a sperantiei vietiei eterne, aretându, ca unu omu, carele a facutu atâtea fapte mari, atât'a bine pentru o tiera, cum a facutu Voda-Cuz'a, nu pote sa nu traiesca in veci. Sf. sea la urma, prin câte-va espressiuni patetice, a storsu multe lacrimi din ochii celor ce-lu ascultau.

D. Petre Gradișanu, venitu din Bucuresci pentru acesta ocaziune, luându apoi cuvintulu, a cetitu unu discursu forte bine simtitu si bine primitu de toti, accentuându pre scurtu toate meritele cele mari ale gloriosului principe si zugravindu cu vii colori perderea cea mare, ce resimte natiunea prin mörtea lui Voda-Cuz'a; d-sea eră forte emotionatu si a produsu totu-odata multa emotiune. . .

(Va urmă.)

liniscea reuă și se nu ascepte că ferberea, neastempera se ajunga în convulsii de esplosiune, sa erupa și sa arunce sgu'ra în tôte părțile ventului.

„Principele Carolu cunósce aceste triste resimtiement. Ordinulu secretu ce-i s'a datu cându a plecatu dela riulu Spree către Dunarea de jos, a amutitu indatu ce s'a recunoscutu, ca calculu facutu e falsu. Principele Carolu a fostu tramisu cu destinațiune că se formeze o sucursala pentru Prusia, unu stilpu negru-albu între monarchi'a Austriaca și Turcésca; astadi inse, vedemu ca acésta combinațiune a lui Bismark a suferitu naufragiu. Ceea ce l'a mai ținutu pre tronulu român, în tempulu din urma, a fostu temerea puterilor celor mari de deluviulu ce aru fi urmatu, căci europenii, de-si 'lu considerau o calamitate, inse din cele mai mici, pre care celu putienu o cunósce, fără se cunósca urmările funeste și înfiorătoare.

Astfelu dară, Principele Carolu se otari a ramănea în Bucuresci, numai a resiedea inse, căci de guvernare și domnire abiă mai pôte sa fia vorba. Acum, pre lângă tôte acestea, cu ocaziunea înmormentării Principelui Cuz'a la Ruginós'a, spiritulu poporului fără de voie face paralele, și jurnalele române discuta pre unu tonu înaltu unde aru fi pututu ajunge Romani'a în acestu tempu de siépte ani déca în fruntea afacerilor aru fi statu unu spirit familiarisatu și ruditu cu viétia interna a natiunei române. Negresito, avocatii Turciei suntu totu déun'a la îndemăna, — și Sublim'a Pôrta, pre lângă tóta miseri'a financeloru sele, din cauza pré usioru de priceputu, nu se lasa fără reprezentanti ai publicității acolo, de unde mai lesne se pôte evita o espeditiune piedisă; — acesti avocati se grabescu a declară ca interesele Austro-Ungariei ceru, că înființiat'a satrapia a principelui Carolu trebuie sa existe. Nimicu nu pôte se fia mai falsu și mai smintitu că scésta asertiune. A sustiené o stare de lucruri nenaturale, — căci raportulu între domnitoru și poporulu român este astadi nenaturalu, — însémna a grabi mai sicuru acele catastrofe și a face mai periculósă și mai resbunătoare acele crise cari tocmai trebuescu evitate.

„Romani'a, care ferbe în nemulțimire, este unu crateru clocolitoriu, o vatra de focu periculosu: și nemulțimirea în casa, aduce nemulțimirea în juru. Si fiindu ca adi, atâtu în Bucuresci câtu și în Iassi se scia de unde se întindu firele ce ținuu și conduc pre principele Carolu, este lucru firescu cându nemulțimirea se îndrepta contr'a suflerului dela spate.

„Tôte acestea aru încetă indatu, și din vatr'a de agitațiuni s'aru creă curendu și naturalmente unu statu liniștitu, ocupatu cu sine și cu desvoltarea sea interna, déca diplomati'a ce da sfaturile cele aru întielege ca este în interesulu seu propriu că se țină contu de contemplațiunile și instinctele esistinti, și în loculu politicei capriciose ce irita și amarescu spiritele, sa se faca insasi interpret'a acelor trebuintie cari nu se potu suprimă. Prin acésta Ungari'a, care este mai aprópe interesata, are se capete unu vecinu amicabilu și are se înaltare unu periculu esternu amenințatoriu. Atunci procesulu de transformare la Dunarea de jos va trece din unu stadiu de convulsii repede la o desvoltare organica liniștită. Astfelu sentinel'a Prussiei s'aru puté nimic în pace.

Avisu.

Adunarea cercuale a departimentului III, alu Asociațiunei transilv. pentru liter. și cult. poporului rom. ce a fostu anunțiată a se ținé în Duminec'a după 29 Iunie c. v. a. c. la Sado, din caus'a unor împregiurări locale nefavoritóre se amena, până la alta dispozițiune.

Sabiiu 9/21 Iunie 1073.

Subcomitetulu despartimentului III.

Ordinea examenelor

la scólele centrace române gr. or. din Brasiovu, cu finea anulu scol. 1872/3.

Lucrările scripturistice de esamenu se facu cu maturisanti din 11—18 Iunie incl.; iéra cu celelalte clase din 11—14 Iunie incl.

Esamenele orale de promoțiune durédia din 15—22 Iunie incl. În 23 Iunie conferinț'a prof. pentru facerea clasificatiunilor.

Esamenele publice.

a) La Gimnasiu, Luni in 25 Iunie st. v. va esamina:

8—8½ ore în cl. VII. din religiune prof. Ios. Fericeanu. 8½—9 ore în cl. VII. din magiara prof. Ios. Fericeanu. 9—10 ore în cl. VI. din latina prof. D. Almasianu. 10—10½ ore în cl. V. din elina prof. St. Iosifu. 10½—11 ore în cl. V. din istori'a univ. prof. Dr. Nic. Popu. 11—12 ore în cl. IV. din germân'a. Dr. Vas. Glodariu. 3—4 ore în cl. III. din matematica, prof. Laz. Nastasi. 4—4½ ore în cl. II. din istori'a natur. prof. Ip. Hasievici. 4½—5 ore în cl. II. din latina prof. Dr. I. Lapedatu. 5—6 ore în cl. I. geografi'a, prof. I. C. Tacitu.

a) La scóla comerciala și reala, Marti in 26 Iunie st. v. va esamina:

8—8½ ore în clas'a I. comerciala din religiune, prof. B. Baiulescu. 8½—9 ore în cl. I. comere. din magiara, prof. D. Almasianu. 9—9½ ore în cl. II. comere. din geografia, prof. I. Scurtu. 9½—10 ore în cl. II. comere. din germana, prof. I. Pope'a. 10—11¼ ore în cl. III. comere. din contabilitate, legea comere., dreptulu camb. și aritm. comere, prof. N. Orgidanu. 11¼—12 ore în cl. III. comere. din merceologia, C. Barbescu. 3—4 ore în cl. I. reala din matematica, prof. I. Masere. 4—5 ore în cl. II. reala din fisica, prof. Ip. Hasievici. 5—6 ore în cl. III. reala din chimia, prof. C. Barbescu.

Mercuri in 27 Iunie st. v. va esamina:

8—9½ ore în despart. I.—III. din francesă, prof. I. Stinghe. 9½—10 ore în despart. IV. din francesă, prof. Dr. I. Lapedatu. 10—11 ore în cl. IV. de fete și espunerea lucrurilor de mâna 4—4½ ore în despart. I. gimnastic'a, prof. Ip. Hasievici. 4½—5½ ore în despart. II. și III. gimnastic'a, prof. Dr. Nic. Popu.

c) La scólele normale de baeti și fete, Luni in 25 Iunie st. v. va esamina:

9—11 ore în cl. IV. de baeti, inv. G. Bellisimu. 3—5 ore în cl. III. de baeti inv. D. Cioflecu. Marti in 26 Iunie s. v. va esamina: 9—10½ ore în cl. II. de baeti inv. I. Dobreanu. 10½—12 ore în cl. II. paralela de baeti inv. V. Crang'a. 3—4 ore în cl. I. de baeti inv. I. Peligradu. 4—5 ore în cl. I. paralela de baeti, inv. V. Petricu.

Miercuri in 27 Iunie s. v. va esamina:

9—10 ore în cl. I. de fete, inv. Popoviciu. 10—11 ore în cl. II. de fete, inv. D. Domnisoru. 11—22 ore în cl. III. de fete, inv. G. Urdea.

Esamenele cl. II—IV. de baeti se incheia cu cantări sub conducerea domnului G. Ucenescu.

Joi in 28 Iunie s. v.

Se va ținé esamenulu oralu de maturitate.

Vineri 29 in Iunie s. v.

Dupa ascultarea St. Liturgii și aducerea rugaciunei de multamita în biseric'a St. Nicolae se voru ceti clasificatiunile, se voru impartí premiele și se va incheia anulu scolasticu 1872/3 în sal'a Gimnasiului.

Brasiovu, in 8/20 Iunie 1873.

Directiunea.

Instructiune contr'a colerei.

— În unele părți ale Comitatu și mai alesu aici în Aradu graséza coler'a cu o furia spaimântătoare: se dice ca la latirea acestei epidemii aru fi contribuitu și processiunile r. catolicilor care pe tempulu acest'a se facu din tôte părțile la manastirea din Radn'a; superioritatea comitatensa s'a vediu necesitata a opri aceste processiuni.

Pentru delaturarea acestei calamități s'a facutu îngrigirile necesari și prin urmatóri'a.

Instructiune poporala în caus'a colerei epidemice cu privire la vindecarea ei privata.

Acésta epidemia cu ocaziunea isbucnirii ei s'a indatinatu a atacă poporimea în massa și repede în cele mai dese casuri, și unde mai alesu cei lóviti de morbu numai cu greu se potu impartasi de ajutoriulu medicului; dreptu aceea s'a aflatu de necesitate a se încunósceință publiculu pre scurtu:

I. despre simpomele și soiurile din care se pôte cunósce coler'a.

II. despre vindecarea colerei prin manipulare privata.

III. despre padirea dupa putintia contr'a colerei.

I. Simptomele din care se pôte cunósce coler'a.

Ból'a acésta numai arare ori s'a obicinuita a se semnalisa prin alte bóle, precum lips'a de apetitu, rugatur'a, coratur'a de matie inpreunata cu mersulu fólului.

La incepu bolnavulu prin urdinarea acésta se usiuréza și semte mai bine, daru cu câtu suntu mai dese golitorile umede, în form'a apei de perinci cu atât'a 'va deveni mai slabu și în curendu voru urmá vometulu și sgarcirile în membrii exteriori, setea ardiétoria, lips'a udului, remánerea baterii pulsului, invinetirea și recirea limbei și a membrilor exteriori, schimosirea obrazelor, caderea în launtru a ochiloru și invinetirea în forma de cercu a genelor, unu glasu ragusitu și resuflare grea.

Simptomele acestea aréta, ca choler'a umeda déjà e desvoltata.

Alu doilea soi de cholera este choler'a séca, se deosebesce de cea prima numai prin aceea, ca presemnele vometului și a urdinării lipsescu.

Ametiél'a adenca (sopor) resuflare impededata, sughitiatulu și incetarea de severisita a udului — suntu nesce simptome de unu auguriu fôrte reu.

II. Vindecarea privata a colerei.

1. Dupa urdinare (mergere a fólului) acolo unde nu e medicu, séu în pripa nu s'aru poté aflá (pentru ca negrigirea tempului pericululu cresce din ce în ce) până la sosirea mediculu se recomanda grabnic'a îngrigire de ajutoriu cum urmédia:

a) sub domnirea colerei epidemice suntu a se luá în socotintia tôte alte simptome, chiaru și curgerea fólului carea de alta data e neconsiderata, și pentru aceea bolnavulu sa se culce în patu, sa se țină în caldura buna, máncarile se fia numai din zamuri masgóse (de e. de perinci (risicasia) pisatu séu gris) apa curata se nu beie, ci acésta se-o iee în cuantitati mici mai desu, și nu în cuantitate mare, și se fia masgósă — de e. férta cu redacina de nalba mare (aibis) séu salepu (saleph radix), séu mai alesu cu ovesu, — calduti.

b) sa se iee din apoteca, prafu de carbune curatitu, și din acésta (conformu gradulu bólei) se iee totu la 10—20—30 minute cu o lingura de cafea, și cu acésta la olalta din picaturile de colera conformu gradulu bólei la 10—20—30 minute câte 10—15—20 picaturi pre o bucata de zaharu, până cându semnele bólei voru încetá.

Presemnele de vindecare se potu cunósce din baterea mai tare a pulsului, reinceperea caldurei trupului, și cu deosebire a udului, incetarea sgarcirilor și a vometului (tornatului).

De-si în câtu-va insenatosiarea s'a restituitu prin procedur'a acésta totusi intevenirea mediculu e de lipsa pentru aceea, că nu cum-va sa se neglijeze formele bólei ce aru poté de a dóu'a-óra si revina precum e tiphosulu-colicu.

Déca pre lângă urdinarea fólului s'aru aréta presemnele colerei espuse sub I, sa se urmedie totu acea procedura, că la cur'a privata a colerei déjà desvoltate precum s'au arétatu sub II. lit. a) b).

Pentru usiurarea iviriloru singuratece mai grele de cholera se recomanda:

a) contr'a ametieli de capu: punerea de carpe recorite (moiéta) în otietu câtu mai desu.

b) contr'a vometului cerbicosu: a pune pre renza eiru. (papa, aluatu de mustariu séu hrénu reselitu (maruntitu).

Picaturi cu aether sulfuricus pre renza; sa se deie bolnavulu câte o lingura de cafea oparitura bine calda, gatita din vinu albu séu rosu ou zaharu și cu scortisóra. —

c) la sete ardiétoria; se leo — de se pôte aflá — alicu de ghiatia, apa de soda, și preste tôte zéma férta de ovesu — calduti.

d) Spre stemperarea (usiurarea) sgarciriloru: afara de neincungiurabil'a acoperire caldúrsa, sa se frece bolnavulu desu cu otietu caldu, cu vinu caldu, séu cu spiritu de camphora.

e) contr'a frigului amortitoriu: sa se acopere trupulu bine, sa se incaldiésca (trupulu) prin oluri séu plóscu implute cu apa calda — în modu artificiosu, (maestritu) acésta se ajuta multu prin cristuri pre din dreptu, gátite din o zéma de harbathea de romonitia (musietielu — chamomille) séu cretisóra adaugendu o amestecatura de 3—4 linguri de naspréla (intaréla) ordinaria.

(Va urmá.)

„Lumin'a“.